

СТАНДАРТИЗИРАН ПОДХОД ЗА ИДЕНТИФИЦИРАНЕ НА ИНФРАСТРУКТУРНИТЕ АКТИВИ В ПУБЛИЧНИЯ СЕКТОР

ас. д-р Ясен Красимиров Даскалов, iasendaskalov@gmail.com
катедра „Счетоводство и анализ“
Университет за Национално и Световно Стопанство - София

Резюме: Представен е счетоводен анализ на инфраструктурните активи като елементи на дълготрайните материални активи в публичния сектор. Инфраструктурните активи са значими активи за публичния сектор. В тях се инвестират значими ресурси на обществото. В статията се дефинират активите в публичния сектор и се посочват основните разлики с определенията за частния сектор. Представен е сравнителен анализ на регламентите, касаещи инфраструктурните активи в Европейските счетоводни правила и Международните счетоводни стандарти за публичния сектор. Представени са основните счетоводни политики, прилагани при отчитането на инфраструктурните активи в Нова Зеландия, която е от малкото държави по света, прилагащи пълния вариант на Международните счетоводни стандарти за публичния сектор. Систематизирани са някои от проблемите в отчитането на инфраструктурите активи в България.

Ключови думи: счетоводство, инфраструктурни активи, публичен сектор, МССПС 17 Имоти, машини и съоръжения.

JEL: M41, H83

STANDARDIZED APPROACH TO IDENTIFICATION OF INFRASTRUCTURE ASSETS IN PUBLIC SECTOR

Assist. Prof. Yassen Krasimirov Daskalov, PhD, iasendaskalov@gmail.com
Department "Accounting and Analysis"
University of National and World Economy - Sofia

Abstract: This paper presents accounting analysis of infrastructure assets as elements of fixed assets in the public sector. Infrastructure assets are significant assets for the public sector. Significant resources of the society are invested in these assets. This paper defines public sector assets and outlines major differences with the definitions in the private sector. This paper presents a comparative analysis of the regulations on infrastructure assets in the European Accounting Rules and International Public Sector Accounting Standards. The paper presents the main accounting policies applied in accounting for infrastructure assets in New Zealand, which is one of the few countries in the world that apply the full version of International Public Sector Accounting Standards. Some of the problems in accounting for infrastructure assets in Bulgaria have been systematized.

Keywords: accounting, infrastructure assets, public sector, IPSAS 17 Property, plant and equipment.

JEL: M41, H83

Въведение

Инвестициите в инфраструктурни активи са от съществена важност за икономическия растеж, стандарта на живот на гражданите, достъпа до образование и здравни грижи и други. Без наличието на качествена инфраструктура нито обществото, нито икономиката могат да функционират нормално.

Според Grigg (2010) инфраструктурата може да се разглежда в широк и тесен смисъл. В широк смисъл инфраструктурният бизнес сектор включва сгради, транспорт, енергийни, водни, комуникационни системи, управление на отпадъците, а също и строителния и екологичния бизнес. В тесен смисъл той разглежда инфраструктурния бизнес като строителна индустрия, която има жизнено важно значение за икономиката. Той възприема инфраструктурата като съчетание от различни сектори в т.ч. строителен, енергиен, воден и други сектори.

Понятието инфраструктура има латински произход: *infra + structura* и може да се определи като *съвкупност, комплекс от съоръжения, система от отрасли и материални средства, които обслужват производството и осигуряват условия за функциониране и възпроизводство на обществото, оперативно оборудване на дадена територия, включително и на територията на военни действия.*

В Webster's New World Dictionary думата инфраструктура (infrastructure) се определя като *подструктура или основополагащ фундамент, базовите инсталации и съоръжения на които са значими за функционирането и растежа на обществото, държавата и други, като пътища, училища, електрически централи, транспортни и комуникационни системи* (Webster's New World Dictionary, с. 694).

От представените определения за инфраструктура може да се направят следните изводи:

- инфраструктурните активи са или са част от системи и мрежи, които формират основата за физическото съществуване на едно общество/държава;
- инфраструктурните активи са дълготрайни активи, т.е. използват се през повече от един отчетен период (предвид това, че съществуването на тези активи може да се раздели на отделни периоди - календарни години);
- инфраструктурните активи са материални активи - те имат физическа субстанция;
- инфраструктурните активи са по-скоро комбинация от няколко или множество дълготрайни материални активи;

На база горните разсъждения, систематизирането на инфраструктурните активи по йерархични нива може да се представи в следната схема:

Макро ниво	ИНФРАСТРУКТУРА	Инфраструктурата като подсистема на икономиката на дадена страна
↓		
Сектор	Сектор на икономиката	Секторът е подсистема на икономиката, напр. енергиен,

		воден, комуникационен, транспортен, строителен и др.
↓		
Индустрия	Индустрията като подсистема на определен сектор на икономиката	Например, добив на електрическа енергия, разпределение на електрическа енергия и др.
↓		
Физическа система	Отделни физически системи/обекти в индустрията	Отделни физически системи, които съставляват индустрията
Инфраструктурните активи са елементи на физическата система в индустрията		

Схема 1: Систематизиране на инфраструктурните активи по йерархични нива

Източник: Систематизирането на инфраструктурните активи по нива е на базата на изследване на Grigg: Grigg, Neil S., (2010). *Infrastructure Finance*, с.20.

1. Стандартизиран подход при дефиниране на активите в публичния сектор

В Концептуалната рамка за финансово отчитане с общо предназначение на предприятията от публичния сектор към Международните счетоводни стандарти за публичния сектор, активът е дефинира като *ресурс, понастоящем контролиран от предприятието, в резултат от минало събитие* (КРФОФППС 2018, параграф 5.6). Извън посоченото определение по-нататък в Концептуалната рамка (КРФОФППС 2018, параграф 5.7) е посочено, че ресурсът представлява вещь, съдържаща потенциал за предоставяне на услуги или способността за генериране на икономически изгоди.

В Концептуалната рамка за финансово отчитане към Международните стандарти за финансово отчитане активът се определя като *ресурс, контролиран от предприятието в резултат от минали събития и от който се очаква поток от бъдещи икономически изгоди към предприятието* (параграф 4.4 (b)).

Основните различия в дефинирането на активите в двете концептуални рамки произтичат от спецификите на двата сектора - публичен и частен. Придобиването на активи в частния сектор е свързано с извършването на целенасочени действия за генерирането на икономическа изгода. Следователно, активът (оттук и цялото имущество на предприятието) може да се разглежда като една съвкупност от потенциални бъдещи икономически изгоди. При придобиването на активите следва очакваните икономически изгоди да надвишават извършваните разходи (в настоящето и бъдещето) като проявление на изходящите потоци от икономически изгоди на предприятието.

В Европейските счетоводни правила № 7 *Имоти, машини и съоръжения* (ЕСА 2011) определението се препокрива с това, дадено в МССПС, като към него е добавено изискването за очакваните потоци към предприятието от потенциал за предоставяне на услуги и бъдещи икономически изгоди. По този начин, принципно няма различие между двата стандарта.

Придобиването на активи в публичния сектор е свързано с:

- използването на актива самостоятелно или в комбинация с други активи за предоставяне на публични услуги и създаването на публични блага;
- издръжка на администрацията на публичния сектор (конкретното предприятие от публичния сектор);
- използването на актива самостоятелно или в комбинация с други активи за получаване на икономическа изгода от стопанската дейност на предприятието (ако извършва такава), от размяна с други активи/услуги, отдаване под наем, продажба и др.

Основна характеристика на активите в публичния сектор, която ги отличава от активите в частния сектор, е съдържащият се в тях потенциал за предоставяне на публични услуги и блага. Този потенциал най-точно характеризира активите, свързани с основните функции, за които се създава съответното предприятие от публичния сектор. Той представлява *капацитета на активите за предоставяне на услугите в съответствие с целите на предприятието* (КРФООФППС 2018, параграф ВС5.7).

В тази връзка наличието на този потенциал не следва да се свързва с входящи парични потоци към предприятието от публичния сектор. От друга страна, в резултат от използването на потенциала на отделните активи (респективно съвкупност от активи) могат да се създадат входящи парични потоци към предприятието. Но това може да не се разглежда като икономическа изгода, тъй като паричният поток е генериран във връзка с изпълнение функциите на предприятието, за които е създадено. Така например, при извършването на публична услуга по регистрация и събиране на държавни такси във връзка с нея, не е дейност, която да генерира икономическа изгода, а изпълнение на функциите на предприятието. Активът в примера се използва за оказването на публична услуга.

В едно предприятие от публичния сектор може да има и активи, които не са пряко ангажирани с дейността, за която то е създадено. От такива активи предприятието може да очаква генерирането на икономически изгоди. Например, това са активите, които предприятието притежава за извършване на стопанска дейност като отдаване под наем, извършване на платени услуги, създаване на активи за продажба и др. Икономическата изгода от един актив, като термин, се използва от Съвета за МССПС за *отразяване на способността на актив да генерира нетни парични потоци* (КРФООФППС 2018, параграф ВС5.7).

За да може предприятието да признае даден актив в своето имущество, то трябва да го контролира. Наличието на контрол се идентифицира чрез (КРФООФППС 2018, параграф 5.12):

- предприятието има правото на собственост върху актива;
- предприятието да има достъп до актива (ресурса) или възможност да откаже достъп или да го ограничи;
- предприятието има гаранция, че активът се използва за постигане на целите му;
- предприятието има изпълнителни права върху потенциала за предоставяне на публични услуги и блага или върху способността на актива да генерира икономически изгоди.

Придобиването на контрол върху ресурса трябва да бъде в резултат на минало събитие (КРФООФППС 2018, параграф 5.13). Това събитие може да бъде покупка, дарение или друг вид безвъзмездно придобиване; придобиване по различни национални, европейски или други международни програми;

придобиване чрез национализация, конфискация и др. Начинът на придобиване на актива определя и неговия източник.

2. Стандартизиран подход за идентифициране на инфраструктурните активи

Отправна точка в стандартизирания подход за идентифициране на инфраструктурните активи в публичния сектор е стандартизираният подход за идентифициране на дълготрайните материални активи в публичния сектор. Тук могат да се определят общи и специфични критерии и характеристики, свързани с инфраструктурните активи.

Съдържанието на инфраструктурните активи дава възможност за структурирането им и като съвкупност от няколко (или множество) дълготрайни материални активи (имоти, машини, съоръжения). Оттук възниква въпросът за приложимите подходи при идентифицирането на един дълготраен материален актив като имот, машина или съоръжение или като инфраструктурен актив.

Счетоводното третиране на дълготрайните материални активи в предприятията от публичния сектор е определено в МССПС 17 *Имоти, машини и съоръжения*. Целта на стандарта е да се определи счетоводното отчитане на имоти, машини и съоръжения, така че ползвателите на финансовите отчети да могат да различат информацията относно инвестициите на предприятието в имоти, машини и съоръжения и промените в такива инвестиции (МССПС 17, параграф 1).

В обхвата на стандарта се включват (МССПС 17, параграф 2 и 5): имоти, машини и съоръжения, оръжейни системи, инфраструктурни активи и активи от концесии.

За да може един инфраструктурен актив да бъде признат в имуществото на предприятието, той трябва да отговаря на следните общи критерии:

- да отговаря на определението за актив и по-специално за дълготраен материален актив;
- да има надеждна стойностна оценка;
- от използването му да се очаква икономическа изгода и потенциал за предоставяне на публични услуги/блага.

Инфраструктурните активи представляват материални активи, които се използват за производство и доставка на стоки и услуги, отдаване под наем, за административни цели и те се очаква да бъдат използвани през повече от един отчетен период. Двете основни характеристики, които определят инфраструктурните активи като дълготрайни материални активи са:

- форма на проявление - материална;
- продължителност на използване от предприятието - повече от един отчетен период.

В параграф 21 от МССПС 17 се отделя внимание върху специфичните характеристики на инфраструктурните активи, които ги отличават от останалите дълготрайни материални активи на предприятието:

- те са част от система или мрежа;
- те са специални по природа и нямат алтернативна употреба;
- те са неподвижни;
- те могат да бъдат обект на ограничения при освобождаването им.

Именно тази сложност, която произтича от специфичните характеристики ще окаже влияние върху елементите на отчитането на инфраструктурните активи:

идентифициране на самия актив, първоначална оценка, последваща оценка, обезценка, избор на метод за амортизиране, отписване, представяне в отчета за финансовата позиция (счетоводния баланс).

От направения анализ следва, че при прилагането на стандартизиран подход за идентифицирането на инфраструктурните активи следва да са налице едновременно общите и специфичните критерии и характеристики.

Примери за инфраструктурни обекти, посочени в стандарта, са: пътни мрежи, канализационни системи, водоснабдителни и енергоснабдителни системи, комуникационни мрежи.

В МССПС 17 няма други конкретни изисквания и насоки при отчитането на инфраструктурните активи. Оттук следва, че при тяхното отчитане трябва да се спазват общите постановки, валидни за останалите имоти, машини и съоръжения на предприятието.

При прегледа на европейските счетоводни правила № 7 Имоти, машини и съоръжения (EAR 7, 2011) прави впечатление, че никъде в правилата не се определят инфраструктурните активи като счетоводен обект (елемент на дълготрайните материални активи). Изразява се становището, че Европейските счетоводни правила са спестени от съдържателна гледна точка, в сравнение с детайлното регламентиране на отчитането на дълготрайните материални активи в Международните счетоводни стандарти за публичния сектор.

Стига се до заключението, че инфраструктурните активи отговарят на определението за имоти, машини и съоръжения като материални активи, които се държат за производство или доставка на стоки или услуги, за отдаване под наем или за административни цели и се очаква да бъдат използвани през повече от един отчетен период. Оттук следва, че за инфраструктурните активи се прилагат общите изисквания за първоначално признаване, първоначално и последващо оценяване, амортизиране, обезценяване, определяне на преносната (балансовата) стойност и отписване.

3. Примерът на Нова Зеландия

Както посочва проф. д-р Даниела Фесчиян, Нова Зеландия е една от малкото страни в света, които са приели като счетоводна база Международните счетоводни стандарти за публичния сектор (Фесчиян 2018, с.43-44).

При преглед на основните счетоводни политики (Нова Зеландия 2019) към финансовия отчет в публичния сектор на Нова Зеландия се разкриват следните специфики в отчитането на инфраструктурните активи в публичния сектор:

а) Първоначалното признаване се извършва по цена на придобиване. При отчитане на разходи по заемни средства, свързани с придобиването на активи, същите се отчитат като текущи разходи и не се капитализират в стойността на актива.

б) Последващото оценяване се извършва по различни стойности в зависимост от класа на активите:

- земи и сгради - по справедлива стойност, за сградите - намалена с начислената амортизация след последната преоценка;
- земи, които са част от железопътната мрежа и магистралите - оценка, базирана на цената на земи в близост до оценяваните, за да се доближи най-точно до справедливата стойност;
- магистралаи - по заместителна стойност, намалена с начислените амортизации след последната преоценка;

- железопътна инфраструктура - инфраструктура, използвана за товарни превози - по справедлива стойност, намалена с начислената амортизация след последната преоценка; инфраструктура, използвана за метрото - по заместителна стойност, намалена с начислената амортизация след последната преоценка;
- самолетна техника (без военно оборудване) - справедлива стойност, намалена с начислената амортизация след последната преоценка;
- мрежа за доставка на електричество - цена на придобиване, намалена с начислената амортизация след последната преоценка;
- активи за производство на електричество - справедлива стойност, намалена с начислената амортизация след последната преоценка.

Последващото оценяване на имоти, машини и съоръжения (оттук и инфраструктурните активи като техен елемент) се извършва на всеки 5 години. От представените оценъчни бази се вижда, че в Нова Зеландия се използват почти всички възможности, заложи в МССПС 17 Имоти, машини и съоръжения.

в) При начисляване на амортизацията на инфраструктурните активи се прилага линейният метод. За различните класове активи се използват различни срокове за амортизиране (полезен живот):

Таблица 1. Срокове за амортизиране на ДМА

Клас активи	Срок в години
Сгради	25 - 150 години
Магистрала:	
- покриваща пътна настилка	9 години
- друга пътна настилка	50 години
- мостове	90 - 100 години
Железопътна инфраструктура:	
- релси и баласт	40 - 50 години
- тунели и мостове	75 - 200 години
- надземна ел. мрежа и сигнализация	15 - 80 години
Самолетна техника (без военно оборудване)	10 - 20 години
Мрежа за доставка на електричество	2 - 80 години
Активи за производство на електричество	25 - 100 години
Други ДМА	3 - 30 години

Източник: *Счетоводни политики към финансовия отчет на Нова Зеландия към 30.06.2019 г.*

г) Обезценка - отчита се, когато възстановимата стойност на актива е по-ниска от балансова му стойност.

д) Освобождение от актива - активът се отписва от имуществото на съответното предприятие тогава, когато се прехвърлят рисковете и ползите от собствеността върху него на придобиващия. Реализираните печалби или загуби се отчитат в отчета за финансовото представяне (отчета за доходите).

При представения преглед на основните счетоводни политики при отчитането на публичните инфраструктурни активи в Нова Зеландия може да се направи изводът, че се прилагат изцяло постановките на МССПС 17 Имоти, машини и съоръжения, като се използват всички възможности и алтернативи от стандарта, за да бъдат представени пълно спецификите на този вид активи.

4. Базови постановки и някои проблеми при отчитането на инфраструктурните активи в България

Отчитането на инфраструктурните активи в публичния сектор в България е регламентирано в указание на Министерство на финансите ДДС № 14/30.12.2013 г. относно Сметкоплан на бюджетните организации.

До приемане на указанието моделът за отчитане на инфраструктурните обекти имаше следният вид (ДДС 20/2004, параграф 16.3): Извършените разходи за придобиване на актива се отчитат като разход и активите се признават задбалансово. За тези активи не се начисляваха амортизации, изобщо за всички дълготрайни материални активи (ДДС 20/2004, параграф 16.1).

В научните изследвания са представени проблемите, възникващи от неначисляването на амортизация на дълготрайните материални активи в публичния сектор. Тук се присъединяваме към тезата на проф. д-р Даниела Фесчиян, че с този модел на отчитане се нарушават фундаменталните счетоводни принципи: принцип на начислението (текущо начисляване), съпоставимост на приходите и разходите, предимство на съдържанието пред формата (Фесчиян 2018, с. 27-29).

Посочените недостатъци и отклонения от счетоводните принципи водят до следните отрицателни ефекти (Фесчиян 2018, с.203-204):

- липса на балансова информация за значими за публичния сектор активи, оттук и занижаване на стойността на имуществото на отчитащото се бюджетно предприятие;
- влошаване на качеството на създаваната счетоводна информация - по този начин пряко се нарушава качествена характеристика *достоверно представяне*;
- намалени възможности за оценка и анализ на портфейла от дълготрайни активи на отчитащото се предприятие.

С приемането на ДДС 14/30.12.2013 г. частично се променя концепцията за отчитане на инфраструктурните активи. При новия модел на отчитане се запазва извършените разходи да се отчитат като разход в отчетните групи (стопански области) „Бюджет“ и „Сметки за средства от Европейския съюз“. Препоръчва се признаването им в баланса на предприятието в отчетна група (стопанска област) „Други сметки и дейности“.

С приемането на указание на Министъра на финансите ДДС № 05/30.09.2016 г. относно Начисляване на амортизации на нефинансови дълготрайни активи от бюджетните организации, от 01.01.2017 г. за инфраструктурните активи вече се начисляват амортизации. Съгласно указанието (ДДС № 05/30.09.2019, параграф 15) разходът за амортизации се начислява в отчетната група (стопанска област), в която е позициониран активът към датата на стартиране на начисляването на амортизации. При инфраструктурните активи това е отчетна група „Други сметки и дейности“. Начисляването се извършва по общия модел от една страна като разход и от друга страна, като коректив на отчетната стойност на актива. С начисляването на амортизации на нефинансовите дълготрайни активи се прави крачка напред към възприемането на стандартизиран подход за амортизация на нефинансовите дълготрайни активи (Фесчиян 2016).

С въвеждането на новия подход за отчитане на инфраструктурните активи посочените по-горе отрицателни ефекти значително се редуцират: създава се

балансова информация за големи и значими активи, стойността на имуществото не се занижава, подобрява се качеството на счетоводната информация и възможностите за оценка и анализ на портфейла от дълготрайни активи се подобряват (Фесчиян 2018, с.216).

Възприетият нормативен подход има и някои недостатъци:

Първо, чрез забраната за кореспонденция на сметки от група 60 „Разходи по икономически елементи“ и група 65 „Разходи за придобиване на активи, текущ и основен ремонт по стопански начин“ (ДДС 20/14.12.2004, параграф 50 и 51) и тяхното приключване в група 12 „Изменение на нетните активи за периода“ се прекъсва отразяването на стойността по счетоводните сметки при отчитане създаването на активите. По този начин разходите, които следва да се натрупат (капитализират) в стойността на актива се отчитат като текущи разходи, а стойността на новопридобития актив се формира от изменението на нетните активи за периода (финансовия резултат). Моделът за отчитане на придобиването по стопански начин противоречи на икономическата логика и утвърдената счетоводна методология и практика за отразяване на информацията по счетоводните сметки (Фесчиян 2018, с. 142-144). Операционно-калкулационните сметки от група 65 „Разходи за придобиване на активи, текущ и основен ремонт по стопански начин“ се използват по модела на пасивните сметки - откриването на сметката през отчетния период се извършва чрез нейното кредитиране.

Второ, във връзка с отчитането на актива като разход в отчетна група „Бюджет“ и начисляването на разходи за амортизации в отчетна група „Други сметки и дейности“ се получава дублиране на разходи - веднъж при придобиване и веднъж при амортизирането през полезния живот на актива в предприятието. Разликата с отчитането на придобиването на останалите дълготрайни материални активи е, че при тях се извършва нетиране на разходи с разходи в група 12 „Изменение на нетните активи за периода“ (Фесчиян 2018, с.143), като намаление на нетните активи чрез сметките от група 60 и увеличение на нетните активи чрез сметките от група 65. При отчитането на инфраструктурните активи дублирането на разходите се компенсира с отчитането на корективи при придобиването им поради изискването за отчитане на разходите за придобиване и на самия актив в различни отчетни групи (стопански области). Във връзка с отписването на балансовата стойност при продажба, това дублиране на разходи се проявява съвсем ясно в рамките на отчетна група „Бюджет“.

Трето, при отчитането на инфраструктурните активи няма пряка връзка между източника (начина, по който възникват) и признатия актив. Двустранното проявление на капитала (като имущество и като източник за финансиране на имуществото) се разделя между две отделни отчетни групи (стопански области). Например, източникът се отчита в отчетна група „Бюджет“, а активът се признава в отчетна група „Други сметки и дейности“. Между двете отчетни групи не може да има пряка връзка, т.е. кореспонденция на счетоводни сметки от различни отчетни групи. Затова „източникът“ на признатия в баланса актив е корективна сметка 7609 „Коректив за капитализирани активи в отчетна група Други сметки и дейности“.

Заклучение

В хода на направеното изследване се стига до следните заключения и обобщения:

1. Инфраструктурните активи са част от сложна инфраструктура, която включва множество активи и връзки между различни сектори от икономиката - пътища и магистрали; железопътна мрежа, енергийна, водна и комуникационна мрежа; строителство; екология.

2. При дефинирането на активите като елементи на финансовите отчети в публичния и частния сектор се отбелязват разлики, които произтичат от спецификите на двата сектора.

3. В счетоводните стандарти за публичния сектор (международни, европейски, национални) липсват подробни насоки за счетоводното третиране на инфраструктурните обекти. В стандартите те се третират по един и същи начин като останалите дълготрайни материални активи, въпреки техния сложен характер и проблеми, които възникват при първоначалното им признаване, последващото оценяване и обезценка.

4. Въпреки извършените промени в счетоводството на публичния сектор в България през последните 5 години, вкл. и в отчитането на инфраструктурните активи, в България продължава да липсва стандартизация на счетоводството в публичния сектор, което се доказва с продължаващата практика за регламентиране чрез указания и писма на Министерство на финансите. Оттук, независимо от опитите за подобряване, продължават да съществуват проблеми (или да възникват нови), които са в резултат на липсата на стандартизация.

Използвана литература

ДДС № 05/30.09.2016 г. относно Начисляване на амортизации на нефинансови дълготрайни активи от бюджетните организации.

ДДС № 14/30.12.2013 г. относно Сметкоплан на бюджетните организации.

ДДС № 20/14.12.2004 г. относно Прилагането на Националните счетоводни стандарти от бюджетните предприятия.

Фесчиян, Д. (2016). *За начисляването на амортизации на нефинансовите дълготрайни активи в предприятията от публичния сектор*, ел. Списание на ИДЕС, бр. 4/2016 г.: <https://www.ides.bg/media/1381/04-2016-daniela-feschian.pdf>

Фесчиян, Д. (2018). *Стандартизацията на счетоводството и модели за отчитане на дълготрайните материални активи в публичния сектор*, трето преработено и допълнено издание, София: ИК-УНСС.

Grigg, Neil S., (2010). *Infrastructure Finance*, John Wiley & Sons, Inc.

Webster's NewWorld Dictionary (1991). Prentice Hall, Editors: Victoria Neufeldt and David Guralnik

ЕАР 7 (2011): Европейски счетоводни правила:

https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/about_the_european_commission/eu_budget/eu-accounting-rule-7-property-plant-equipment_2011_en.pdf

Нова Зеландия (2019): Счетоводни политики към финансовия отчет на Нова Зеландия: <https://treasury.govt.nz/sites/default/files/2018-11/accpol-fsgnz19.pdf>

Диалог

Електронно списание на СА “Д.А.Ценов”
ISSN:1311-9206

Година 2019, Брой 4

Дата на издаване

2.12.2019 г.

Съдържание

[Уолтър Блок](#)

Дуплика до Висоцки относно безразличието и дебата на Блок и Хоупе

JEL: B00

Ключови думи: безразличие, методология, Австрийска икономика

Резюме: В австрийските икономически кръгове протича продължителен дебат относно безразличието и методологията. Дебатът започва Nozick (1977), който отправя критики към мисловната школа по тези въпроси. Block (1980) изразява своето становище...

[Виктор Аврамов](#)

Анализ на времевите редове на цените и обема на борсовата търговия на електрическа енергия в условията на ниска ликвидност

JEL: C14, C22, C51, Q41, Q47

Ключови думи: потребление на електрическа енергия, сезонност, времеви редове, прогнозиране

Резюме: В тази статия се анализират времевите редове на цените и количествата на борсовия пазар на електрическа енергия. Изследва се периода януари 2016 – юни 2018 като се приема, че в този начален за функционирането ѝ период, борсовата...

[Лиляна Камбурова](#)

Влияние на МСФО 16 лизинг върху показателите за финансово състояние и оценка на стойността на предприятията

JEL: M41

Ключови думи: МСФО 16 Лизинг, лизинги, финансови показатели, оценяване

Резюме: Чрез МСФО 16 Лизинг се въведе съществена промяна в счетоводното отчитане на лизинговите договори. Новите регулации ще повлияят на компаниите от всички сектори на икономиката, които прилагат МСФО, но най-вече на тези, които до...

[Валери Апостолов](#)

Икономически и социални аспекти в приложението на законодателството за безопасни и здравословни условия на труд

JEL: J28, J50, K10

Ключови думи: безопасност и здраве при работа, социален диалог, индустриални отношения

Резюме: Настоящата статия разкрива актуални тенденции в практическото прилагане на законодателството в областта на безопасност и здраве при работа, като поставя акцент върху моделите на работно време и организацията на работа. Използвайки...

[Ясен Даскалов](#)

Стандартизиран подход за идентифициране на инфраструктурните активи в публичния сектор

JEL: M41, H83

Ключови думи: счетоводство, инфраструктурни активи, публичен сектор, МССПС 17 Имоти, машини и съоръжения

Резюме: Представен е счетоводен анализ на инфраструктурните активи като елементи на дълготрайните материални активи в публичния сектор. Инфраструктурните активи са значими активи за публичния сектор. В тях се инвестират значими ресурси на...

[Гая Тасева](#)

Риск от фалит при малките и средни предприятия в България

JEL: G30, G32, G33

Ключови думи: риск от фалит, финансов дистрес, анализ на риска от фалит

Резюме: Изследването на риска от фалит при МСП в България се базира на данни от финансовите отчети на 100 нефинансови предприятия с различна основна дейност за периода 2014 – 2016 г., предоставени от Националния статистически институт....

Редакционен съвет

1. проф. д-р Марияна Божинова – главен редактор
2. проф. д-р Иван Върбанов
3. проф. д-р Атанас Атанасов
4. проф. д-р Поля Ангелова
5. доц. д-р Петя Иванова
6. доц.д-р Маруся Смокова
7. доц.д-р Драгомир Илиев
8. доц. д-р Цветан Дилков
9. доц.д-р Петя Попова

Международен съвет

Проф. д.ф.н. Александр Николаевич Чумаков
Финансовый университет при Правительстве Российской Федерации, Москва, Россия

Проф. д-р Уолтър Блок
Loyola University, New Orleans, USA

Проф. д.ик.н. Анатолий Михайлович Колот
Киевски Национален икономически университет „Вадим Гетман“

Доц. д-р Аmani Ахмед Исмаил Кодаир
Suez Canal University, the British University in Egypt

Екип за техническо обслужване

1. Ас. Асен Божиков – Web-дизайн
2. Ст. преп. Елка Узунова – стилев редактор
3. Грета Цанова – технически секретар

E-mail: dialog@uni-svishtov.bg